

Kontrollutvalgets påse-ansvar overfor regnskapsrevisor

Rapport fra arbeidsgruppen
ved Mette Jensen Moen

Arbeidsgruppen

- Mette Jensen Moen, leder
Kontroll- og kvalitetsutvalgets sekretariat Rogaland fylkeskommune
- Hans-Olaf Lunder
Vestfold Interkommunale KontrollutvalgsSekretariat
- Inger Anne Fredriksen
Buskerud Kommunerevisjon IKS
- Morten Alm Birkelid
Hedmark Revisjon IKS

85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll - KRD

Tilråding 40:

*Det er behov for rettleiing om kontrollutvalet sitt påse-ansvar overfor rekneskapsrevisor. Kontrollutvala bør få vite om **rolla til revisor**, **dei formelle krava til revisor** og **gode spørsmål** som ein kan stille revisor for å etablere ein **dialog** og for å få informasjon om arbeidet hennar eller hans.*

Kontrollutvalgets tilsynsansvar

Rapportens punkt 9.3

”Arbeidet og kompetansen til revisor står heilt sentralt når ein skal få til ein velfungerande eigenkontroll i kommunane. Revisor gjer sine revisjonar på sjølvstendig fagleg grunnlag. Kontrollutvalet har etter kommunelova § 77 nr. 4 eit ansvar for å sjå til at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning. Dette inneber ikkje at kontrollutvalet har ansvaret for revisjonsarbeidet, men at det har ansvar for å sørge for at det blir gjort, innanfor dei rammene som kommunestyret set, jf. kommunelova § 76 og § 78 nr 3”

”Det er vanskeleg å måle eksakt kvaliteten på det arbeidet ein revisor gjer. Det er krevjande for eit folkevalt organ som kontrollutvalet å gjere seg opp ein sjølvstendig meining om ”kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte”, jf. kommunelova § 77 nr. 4.”

”Arbeidsgruppa meiner at kontrollutvalet har ei utfordrande oppgåve i påse-ansvaret overfor rekneskapsrevisor. Dette gjeld sjølv om kontrollutvalet har fagleg støtte frå sekretariatet.”

Kontrollutvalgets ansvar

Kommuneloven

§ 77 Kontrollutvalget

Nr 4. Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte.

Revisjonsforskriften og Kontrollutvalgfskriften

Den gode dialogen

- KU innhente kunnskap om hva revisjonsarbeidet går ut på
- Rapportering fra revisor
- Avtaler
- Skriftlig / muntlig

Kvalitet på revisjonsarbeidet

- Revisjonen er styrt av lover, forskrifter, faglige standarder og profesjonskrav
- Revisor må ha et helhetssyn
Prosesser og metoder, relasjoner, informasjon og kommunikasjon
- Behov og forventninger fra administrasjon og kontrollutvalget

Hva kontrollutvalgene bør påse

1. **Formalkrav til revisor**

- Oppdragsansvarlig revisor
 - Utdanning og praksis
 - Krav til vandel
 - Skriftlig egenvurdering av uavhengighet
- Generelt om revisors uavhengighet og objektivet

Hva kontrollutvalgene bør påse

2. Kunnskap om revisjonens innhold

- Engasjementsbrev fra revisor til KU
 - Klargjøre partenes oppgaver og plikter
Spesielt i forhold til rapportering og kommunikasjon
 - ◆ RS 210 Vilkår for revisjonsoppdrag
 - ◆ ISA 210 Inngåelse av avtale om vilkårene for revisjonsoppdraget
- Revisjonsstrategi

Engasjementsbrev - innhold

- Revisjonens formål og innhold
- Revisors oppgaver og plikter
- Ledelsens ansvar
- Rapportering og kommunikasjon
- Taushetsplikt
- Honorar

Engasjementsbrev

- ➡ Ved ”behov for å minne om vilkårene”
- ➡ Skriftlig avtale
- ➡ Hva kan forventes at revisor skal rapportere når og i hvilken form

Revisjonsstrategi

- Utarbeides for hvert revisjonsoppdrag
- Presentere den overordnede strategien for KU
- Eventuelle risiko- og fokusområder
- KU skal holde seg løpende orientert, følges planen
- Muntlig eller skriftlig
- Oppsummering av årets revisjon

Hva kontrollutvalgene bør påse

3. **Avtaler mellom revisor og kontrollutvalget**

- Egne avtaler som regulerer samarbeidet og arbeidsfordelingen

Bidrar til avklaring av roller og hva kontrollutvalget kan forvente fra revisor

Samarbeidsavtale – noen momenter

- Krav til skriftlighet i rapportering / kommunikasjon
- Avklare kontrollutvalgets innsynsrett i revisors arbeidspapirer
- Definere kvalitet på tjenesteleveransen med resultatmål og frister
 - Revisjonsstrategi / Planleggingsmemo pr oppdrag med fordeling av ressurser (i løpet av høsten)
 - Nummererte revisjonsbrev (løpende)
 - Kopi av revisjonsberetning innen angitte frister
 - Årsrapport / Oppsummeringsbrev pr. revisjonsoppdrag (våren) som kan inneholde:
 - Funn og resultater i forhold til overordnet revisjonsstrategi
 - Hovedtrekkene i gjennomført revisjon
 - Kommentarer/merknader til årsregnskap og årsberetning
 - Administrasjonens oppfølging av revisors merknader, revisjonsbrev og prosjekter

Samarbeidsavtale – momenter forts.

- Revisors forslag til budsjett for revisjonsoppdraget for kommende år og hvilke tjenester som dekkes (høsten)
- Benchmarking
- Avklare hva som er tilleggstjenester
- Budsjettoppfølging
- Skriftlig egenvurdering av uavhengighet (årlig)
- Forholdet til media og avtale om hvem som uttaler seg
- Oppsigelse og reforhandling

Hva kontrollutvalgene bør påse

4. **Rapportering fra revisor**

- Revisjonsberetningen
- Nummererte brev
- Misligheter
- Annet i henhold til avtaler
- Rapport om gjennomført kvalitetskontroll

Nummererte brev

Revisor skal skriftlig påpeke følgende forhold overfor kontrollutvalget med kopi til administrasjonssjefen eller kommune-/fylkesrådet:

1. mangler vedrørende registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger,
2. feil og mangler ved organiseringen av den økonomiske internkontrollen,
3. misligheter,
4. feil som kan medføre feilinformasjon i årsregnskapet,
5. dersom det er vesentlig avvik mellom tallbudsjettet og den aktivitet som regnskapet viser
6. begrunnelse for manglende underskrift ved bekreftelser overfor offentlige myndigheter som gis i henhold til lov eller forskrift
7. begrunnelse for å si fra seg oppdrag etter § 16.

Hva kontrollutvalgene bør påse

5. **Revisors plikter og rettigheter - møter**

- Møteplikt og møterett i kommunestyret
- Møte- og talerett i kontrollutvalgets møter
- Revisors opplysningsplikt overfor kommunestyret og kontrollutvalget

Oppsummering

- ☞ Sørg for ryddige og forutsigbare rammer for samhandlingen
- ☞ Benytt revisors kompetanse
- ☞ Skolering og bevisstgjøring av kontrollutvalgene i forhold til
 - påse-ansvaret overfor regnskapsrevisor
 - rollene i hele egenkontrollsystemet

Takk for oppmerksomheten

Lykke til!